

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —
Za inozemstvo 25 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Velik kmetски tabor.

Na Mali Šmaren bo na Homcu ob 3. uri popoldne velik kmetски tabor vseh političnih, izobraževalnih in gospodarskih organizacij kamniškega okraja. Vse organizacije pozivljamo, da se tabora polnoštevilno udeležijo. Dr. Krek je te tabor pred vojsko na Homcu začel. Naša dolžnost je, da jih zopet oživimo.

Podražitev železnic.

Zopet en blagoslov liberalne finančne politike. Liberalac Kosta Stojanovič vodi sedaj državne finance. Vodi jih tako, da mu je zmanjkalo denarja. Zato kar preprosto ni hotel več izplačevati izdatkov, ki so jih imela druga ministristva. Tako so se pritoževali vojni minister, minister za pošte in za javna dela. Posebno pa je začel nagajati železniškemu ministru. Veliko železničarjev je ostalo meseca julija brez plač, pečuški premogokop je odpovaldal premog, ker ga finančni minister ni hotel plačati, avstrijske delavnice niso hotele več popravljati železniške stroje, ker niso dobile zahtevanega predujema. Vsled tega je dr. Korošec zahteval, naj se to uredi v ministrskem svetu. Ta se je sešel in tam je finančni minister zahteval, da se železniški tarifi zvišajo za 200 oz. 300 odstotkov. Dr. Korošec se je branil, češ, da se bo s tem splošna draginja dvignila in bi zadostovalo, če se poviša železnica za 100 odstotkov. Toda finančni minister je vztrajal pri svoji zahtevi in ministrski svet mu je pritril.

Tako je ljudstvo po liberalnih bankirjih zopet enkrat — kakor že preje večkrat — tepeno. Da se ta liberalna skrb za ljudstvo pokaže v še lepši luči, naj navedemo še to. Nova vlada je sestavljena. Liberalci so prodrli s predlogom, da je svobodan izvoz 15.000 vagonov pšenice. Liberalne banke so že napravile razne milijonske kupčije z žitom in so bile resno v skrbeh, če prevzame država s pomočjo zadružništva, kakor je to zahteval dr. Korošec, vsvo kupčijo v svoje roke. Na pomoč so jim prišli liberalni ministri, ki so sami udeleženi pri bankah. In sedaj smo na istem kot lansko leto: milijonski dobički

bodo šli v žep nenasitnih liberalnih verižnikov, kmetje in država pa bodo ostali prazni.

Mi se čudimo, zakaj dr. Korošec še vztraja v ministristvu. Za žive in mrtve se bori proti liberalni gnilobi in verižništvu, toda eden ostane eden proti 10. drugim, ki jim je prva skrb verižnikov žep in strankarski sklad. In potem še ta hudobija, da ti brezvestni ljudje valijo odgovornost za svoje kapitalistične lumparije na tiste, ki se bore proti njim. Razumemo gosp. Protiča, da ni mogel s temi ljudmi več skupaj delati in se je raiši zaenkrat pomaknil v ozadje.

Najbolj nas je pa presenetilo, da celo »Kmetijski liste«, glasilo kmetске stranke zagovarja to politiko. Liberalcu sta pač liberalizem in lastni žep bogova, pred katerima se mora vse drugo ukloniti.

Naš državni proračun in naše finance.

(Govoril na shodu J. K. Z. I. Vesnjak.)

(Nadaljevanje.)

Katera bremena so najtežja?

Med državnimi izdatki obremenjujejo poleg obresti in amortizacije za državne dolge najbolj tri postavke in ti so: 1. Stroški za vojaštvo. 2. Stroški za državno upravo, torej za uradništvo. 3. Izdatki za invalide.

Ako hočemo imeti zavarovane naše itak krivično nam odmerjene meje in pa sigurnost imetja in življenja, moramo imeti naše vojaštvo, ki nam čuva mir in red v državi sami, kjer marsikdo noče vedeti »kar je moje in kar je tvoje.« Še bolj pa nas silijo k temu naš položaj, ker nas in naše pravice naši sovražniki upoštevajo le v toliko, kolikor se bojijo naše vojske. Te okolnosti nas silijo, da imamo v državnem proračunu za vojaštvo ogromno vsoto 4 milijarde 484 milijonov kron.

Plače državnih nastavljenecv tvorijo druge izmed največjih državnih bremen in so dosegle za državne finance naravnost nevarno višino.

Svetovna vojska nam je prinesla v proračun novo težko postavko: izdatke za invalide, vdove in sirote. V naši državi imamo nad 200.000 več ali manj popolnoma ali pretežno delanezmožnih mož in mladeničev-invalidov. Imamo dalje 265 tisoč rodbin, katerim so očete, njihovi prehranjevalci, padli. Končno imamo nad 27 tisoč dece, ki vsled vojske nimajo ne očeta in ne matere. Podpore za vso to ogromno armado revežev znašajo v proračunu okroglo 1 milijardo in 12 milijonov kron.

Obnovitev materijala za železnice, za telegraf in telefon ter druge prometne naprave je nadaljna velika postavka v državnem proračunu.

Invalidni davki.

Ze prej sem omenjal število invalidov, vdov in sirot, ki smo jih dobili v državi po svetovni vojski. Kako grozne so pač posledice vojske posebno v tem oziru! Izračunali so, da bi v Evropi imela vsaka rodbina lepo, novo hišo z najmanj 4 sobami in vsemi gospodarskimi poslopji pa še celo vrsto drugih naprav, ako bi se v svetovni vojski porabljani denar uporabili v te svrhe. In kaj imamo sedaj? Razrušena mesta in vasi, razdrapano zemljo in nepregledne vrste moških v najlepši starosti slepih, pohabljenih, notranje bolnih in za njimi vdove in sirote. Prej skrbeči prehranjevalci in delavci so sedaj sami navezani na milost.

V načelu torej ne moremo biti proti pomoči tem najbednejšim našim državljanom, zahtevamo le, da bodi vse razdeljeno pravično, brez zlorabe in zelo kritično.

Nameravani invalidni davek je v jedru dokladna na vse direktne davke in državne doklade — prej deželne — ter bi znašal sledeče:

Na 50 kron direktnega davka, 8 kron invalidnega davka; na 200 kron direktnega davka, 24 kron invalidnega davka; na 400 kron direktnega davka, 48 kron invalidnega davka; na 800 kron direktnega davka, 96 kron invalidnega davka.

Ako bi se že morali odločiti za nov davek, bi se jaz odločil v prvi vrsti za tega, ker omogočuje skrbstvo teh naših največjih siromakov in ker zadene razmeroma najbolj enakomerno vse sloje in vse pokrajine.

Trošarina ali užitinski davek.

Vse drugače je s trošarino, ki jo hoče finančni minister uvesti na 19 predmetov in bi naj vrgla to leto okroglo 520 milijonov. Naj navedem glavne postavke! Davek bi znašal:

Na sladkor 400 kron na 100 kg; na kavo 200 kron na 100 kg; na riž 30 kron na 100 kg; na olje 80 kron na 100 kg, izvzeto doma pridelano olje za domačo rabo.

Na fina vina, ki imajo 16% in več alkohola, 1200 kron na 100 l; na sveče 80 kron, na 100 kg; na električno luč 20 K, na eno žarnico do 32 svet; na karbid 120 kron, na 100 kg; na špirit 40 kron, na 1% pri 1 hl; na žganje iz sadja 20 kron, na 1% pri 1 hl; na kvaa 4 krone, na 1 kg itd.

Gotovo je, da teh davkov in v tej višini pač ne moremo sprejeti. Posebno pa je nemogoče tako obdavčiti z užitnino živež in luč.

Za kuhanje žganja iz lastnih pridelkov in v lastno porabo imamo sicer olajšave, toda davka prosti znesek je razmeroma velika manjši, kakor je bil po dosedanjem zakonu. Gotovo tu še ni padla zadnja beseda, kakor tudi pri nobenem od nameravanih davkov na

Kolkovine in pristojbine (dedarine in prenosnine).

Med najhujša nameravana bremena v novem proračunu štejem kolkovine in pristojbine. V belem imenu bi pri obupnem finančnem položaju naše države še pristal na izenačenja in zvišanja kolkovin po znanih skalah I., II. in III. toda odklanjati moram ogromno povišanje pristojbin na dedščine in darila ter prenosnine.

Dokazano je, da se vsaka posest prenese povprečno v 15-16 letih enkrat. Ako vzamemo to za podlago in si izračunamo pristojbine (procente!) na podlagi zahtev finančnega ministra, potem mora naš kmetijski stan propasti ali pa mora kmet in davkar ogoljufati državo, če nočemo propada.

Ne bom navajal tukaj dokazov, ker bi preveč razburjali zborovalce, navajal sem jih v finančnem odseku in tam je večina zmenoj vred zavzela odklonilno stališče.

Poseben odlomek pri pristojbinah tvori tudi davek na vstopnice. Sem za davek za zabavne prireditve, pa naj jih priredi kdorkoli in kjerkoli, magari tudi pod krinko človekoljubja, toda odklanjam davek na prosveto. Ako torej prirede naša prosvetna in izobraževalna društva sestanke in prireditve izključno v izobraževalne svrhe, potem se ne smejo obdavčiti.

Prometni davek.

Po zgledu v Nemčiji, na Francoskem in Čehoslovaškem ter Nemški Avstriji predlaga finančni minister tudi takoimenovani prometni davek (srbsko: obrtni porez). Vsakdo, ki kaj kupi, naj bi plačal pri nakupu, odnosno prodaji 1 odstotek oddajne svote kot davek. V to svrbo morajo voditi trgovci posebne knjige po predpisih finančnega ministrstva. Pri razkošnih predmetih je ta davek višji, znaša 2 do 4 odstotke. Izvzete od tega davka so zadruge in vsi kmetijski pridelki, ko jih prodaja kmet-producent iz prve roke. Pri prodaji živine pa bi se ta davek moral plačati. Mislim, da bo davek v predlagani obliki težko izvedljiv, gotovo pa je, da bi zadel najširše sloje našega ljudstva in zato si bomo še dobro premislili, ali ga dovolimo in v kakšni obliki in kakšni meri ga dovolimo.

Davek na premož.

Finančni minister zahteva tudi 10 odstotkov prodajne cene pri premožju, pa naj bo to domač ali uvožen iz drugih držav. Pri uvoženem bi se davek plačal na meji pri carinarnah, pri domačem pa od premožgovnika. Recimo: v Trbovljah napolnijo vagon in ta stane 5000 kron. Trboveljska družba je dolžna plačati od nje 500 kron davka.

Davek na vojne dobičke.

O tem davku se je toliko govorilo in pisalo, da je nepotrebno utemeljenost tega davka posebej naglašati. Seveda pa smo morali biti zastopniki ljudstva zelo odločni, da nam niso kot vojnega dobičkarja označili in obdavčili vsakega manjšega kmetijskega posestnika. To se nam je posrečilo.

Carina in monopoli.

Stara Srbija je imela davčni način, ki je v najizdatnejši meri slonel na indirektnih davkih, posebej na carini in monopoli. To znači vedno obremenitev najširših, revnih slojev v državi. Gotovo takšen davčni način socialno ni pravičen in gospodarsko ni utemeljen. Carina ima prvo svo-

jo nalogo, da štiti domačega proizvajalca, šele v drugi vrsti ima namen, da zadosti finančnim interesom države.

Kaj imamo v resnici sedaj? Ne samo, da je celotni način protiven onim ciljem in nalogam, katere ima carinska politika, imamo še naravnost strašno okosteneli aparat, ki šikanira in ovira državljane ter otežuje ali celo onemogočuje marsikatero izboljšanje našega gospodarstva. Ves način carinanja, carinsko postopanje je skrajno nedostopno, da ne rabim ostrejšega izraza. Povrh pa trgovinski in finančni ministri še v ta način vsak teden vrtajo luknje ali pa zabijajo kline, da je zmeda še večja. V primeren red bomo prišli, ako se ugodni naši osnovni zahtevi: carinski način in carinska uprava mora štiti naše ga producenta. Da se to doseže, treba vse carinske predpise Stare Srbije na podlagi temeljitih pa hitrih predpovedovanj s prizadetimi preurediti primerno novim razmeram in novim zahtevam, da bo rastla davčna moč državljanov. Takšni poizkusi, kakor se godijo ti dve leti z izvozno in uvozno carino, kažejo samo nezrelost in nejasnost v ciljih ter nam neizmerno škodijo na ugledu zunaj in nas gospodarsko uničujejo na znotraj. Torej kratko: pri carini temeljito revizijo pri uvoznih in izvoznih tarifnih in izboljšanje carinskega poslovanja.

Zemljišni davek.

V predloženem proračunu je tudi bridko iznenadenje za posestnike zemljišč. Počrtvori naj se po mnenju fin. ministra zemljišni davek. Opozoriti pa Vas moram, da se smatrajo tudi bivše deželne doklade kot državni davek. Jaz vidim v početvorjenem davku le upeljavo dinarske valute. Dobro: če se ubije krona, naj se ubije povsod, tudi pri kmetijskih dohodkih in ne samo pri njegovih plačilih. Liberalnega slepomišljenja z valuto, kakor je to pričel Veljkovič in mu je pomagal Kramer, bodi enkrat konec. Ljudstvo naj izve, na čem da jel Sicer pa sem glede zemljišnega davka mnenja, da bi ga bilo treba odpraviti, saj imamo itak osebno dohodnino.

Osebna dohodnina

doživi v državnem proračunu tudi svoje izpremembe. Pred vsem se razširi na ostale pokrajine, kjer računamo s krono. Zakaj ne na vse kraje, tega nam finančni minister v predlogi ne pove, pri razpravi pa do tega poglavja v finančnem odseku še nismo prišli. Moje in klubovo stališče je znano. Zvišanje eksistenčnega minimuma od 1600 K na 3200 K, torej na dvojni znesek, kakor predlaga finančni minister, je docela nezadostno. Ko pridemo do razprave v tej točki, povdarili in utemeljili bomo staro zahtevo »Jugoslovanske kmetijske zveze«, da se naj davka prosti del zviša na 10.000 kron. Dalje govoriti o tej stvari in zavračati laži nasprotnikov se mi zdi pred našimi zavednimi zaupniki neumestno; vsi veste iz »Slov. Gospodarja«, iz »Domoljuba« in iz sej naše stranke, kaj je resnica in kaj je laž.

O vinskem davku,

kateri zadene samo štajerski del naše države, smo že v javnosti veliko razpravlja-

li in v Ljubljani in v Beogradu staveli naša zahteve. Naj povdarim tukaj še enkrat vinski davek v sedanji obliki je nepo- staven po svojem pričetku — Zato mi je priča navzoči poverjenik g. dr. Verstovšek in cenjeni somišljeniki bivši deželni poslanci — vinski davek pa je tudi krivičen, ker težko zadene le majhen del naše države. Ta davek se mora pri nas ali popolnoma odpraviti, ali pa razširiti na vse pokrajine naše države. Če se namreč razširi na vse pokrajine, potem smo si štajerski vinogradniki na čistem, da bo proti njemu nastala v celi državi takšna burja, da ga bo kmalu odnesla.

S tem bi dovršil pregled o davkih, ki jih finančni minister predlaga v svojem finančnem zakonu za proračunsko leto 1920-21.

Ker pa se v javnosti mnogo govori o izboljšanju našega financijelnega stanja s pomočjo oddaje premoženja, kakor je to najprej pred svetovno vojsko izvedla za svoje oboroževanje Nemčija in kakor se predlaga v raznih državah, naj na kratko označim svoje stališče nasproti tej stvari.

Oddaja premoženja je pri finančnih prav priljubljeno sredstvo. Splošni davek za oddajo premoženja je pri nas tudi v finančnem odboru sprožil liberalni poslanec dr. Brezigar pri razpravi o valuti. Naši finančni ministri so v eni obliki oddajo premoženja že uporabili in sicer zopet tako, da je zadel najširše sloje, ne pa toliko bogataše. Ko je namreč demokratični finančni minister Veljkovič odredil razmerje 1 : 4 in na podlagi tega upeljal izmenjavo, je s tem v resnici odvzel posestkom kron del njihovega premoženja. Odvzel pa je že prej en del, to je 20 odstotkov pri markiranju, ker ni predvidel nobenega obrestovanja. Sedaj imamo v proračunskem predlogu in smo se o tej stvari bistveno zjediniili na sledeče: s tistimi 20 odstotki odvzeti zneski se vrnejo, ako ne presegajo 1000 kron. Ako pa znašajo priznalice 1000 kron in več, potem se spremene v redno državno posojilo, ki se naj obrestuje s 4 odstotki.

Za splošni davek v obliki oddaje premoženja se mi zastopniki v Jugoslovanskem klubu nismo in ne bomo odločili, ker se dobro zavedamo, da bi takšen davek zadel najtežje naše posestnike brez razlike, posebej pa še slovenske, ker davčne oblasti postopajo s strogostjo in natančnostjo, ki je v drugih pokrajinah naše države ne poznajo.

Sklepne besede o davkih.

Zaključujem svoja izvajanja o pregledu davkov in predlogih z zadržkom: po temeljitim študiranju in prevdargu sem prišel jaz in moji tovariši v Jugoslovanskem klubu do trdnega prepričanja, da davčnih bremen v tej obliki in v tej višini kakor jih predlaga liberalni finančni minister Stojanovič, mi sprejeti ne moremo in ne smemo. Mi smo vajeni povedati našemu ljudstvu vsikdar resnico, saj v tem ravno tiči moč in trdna vez naše organizacije. Zato tudi sedaj pravimo: vsak naš pristaša, vsak naš zastopnik dobro ve, da vojska ne ustvarja nikdar novih vrednot, temveč jih le uničuje in kvečjemu preneša od ene osebe na drugo, od enega stanu

na drugega. To velja tembolj o svetovni rojski. Treba je ljudi opozarjati na to dejstvo! Nekateri ljudje še živijo v prazni domišljiji kakor bivši avstrijski generali, da je država neizčrpilivi vir, iz katerega se lahko do neskončnosti zajema, akoravno se nič notri ne da. To je strašna zmoti in proti tej zmoti se moramo boriti vsi skupaj, ako hočemo sploh kdaj urediti državno gospodarstvo. (Konec prihodnjic.)

Krepko na delo!

Kdor preje še ni bil na jasnem, je moral spoznati na mariborskih zborovanjih ob priliki orlovskega tabora osnovno in prvo resnico našega dela za srečno dušno in gmotno bodočnost našega naroda: Podlaga vsega napredka je izobrazba, umska in grčna. Čim bolj si umsko in srčno izobražea, tem več boš imel vpliva, več uspeha. Če hočemo svoje ljudstvo gospodarsko dvigniti, ga moramo naučiti se posluševati vseh gospodarskih sredstev, kar pa je brez izobrazbe nemogoče. Čim večja umska in srčna izobrazba, tem večje blagostanje v narodu. Čim bolj neizobraženo je ljudstvo, tem manj se zaveda krivic, ki jih trpi, tem manj spoznava pravice, ki mu gredo, tem laže se dá goljufati in varati, tem manj se na mestih, kjer se delajo za ljudstvo postave, ozirajo nanj. Izobraženega poedinca se povsod bolj boje kot neizobraženega naroda.

Mi katoliški Slovenci imamo krog sebe nebroj besnih sovražnikov. Pod raznimi krinkami se nam približujejo in nas ne bi radi samo gospodarsko usuznjili v svoj kapitalistični jarem (bankirju goldinar, kmetu brco), temveč tudi vero bi nam radi vzeli, tisto notranjo tolažbo, ki preostane, kadar nam vse drugo vzamejo. Zato vedno ostrejši boj za brezversko šolo, za ločitev zakona, zato veden klic dr. Žerjavove »Domovine«: Proč od Rima.

Naš boj proti svobodomiselnemu kapitalizmu, ki nas hoče gospodarsko in dušno usuznjiti, bo brezuspešen, če ne bomo dovolj izobraženi v vseh političnih, gospodarskih in verskih vprašanjih. Sovražnik je na vse pretege prekanjen, posluhuje se najrazličnejših sredstev, različnih strank, da doseže svoj namen. Kdor ni dovolj poučen, bo prekanjen, in če ves narod ne bo dovolj poučen, bo ves narod prekanjen.

Izobrazba, to je temelj naših organizacij, političnih in gospodarskih.

Jesen se bliža in za njo zima, doba izobraževalnega dela. Najvažnejša organizacija v vaši župniji je izobraževalna. Ali deluje? Ali ima že napravljen načrt za delo, ki se pričinja: Predavanja, razgovori, sestanki? In Orli? Ali so že ustanovljeni? Ali se vrše redni fantovski večeri, ki so najvažnejši? Ali se obravnava na njih o vseh vprašanjih, ki danes pretresajo svet? Ali se skrbi tudi za srčno izobrazbo, ki je danes najbolj manjka? Ali se vzgajajo mladi govorniki?

Orli, naši mladi borci za vernost in poštenost našega naroda, ne pozabite nikdar, da narod brez vernosti in poštenosti, narod brez treznosti in pravnosti najprej pade v gospodarsko in dušno suženstvo!

Vsi verni Slovenci, ali veste, da je vaša dolžnost, da povsod podpirati orlovske organizacije, da pristopate k njej kot člani in da živite z njo? Krepko na delo!

Zdramite se!

So kraji, kjer naša izobraževalna društva še vedno spe, so pa tudi kraji, kjer bi bilo prav zelo potrebno ustanoviti nove izobraževalne organizacije. Dvoje vprašani, na kateri je kaj lahko odgovoriti. Bil sem na deželi, kjer sem slišal marsikaj izgovorov glede tega, ki pa ne drže. Zdi se mi potrebno, navesti jih vsaj nekaj, nato naj sledi odgovor.

Je kraj, kjer društvo spi. Prostora imajo, celo čedno dvorano, ki je zaprta. Ko sem se z dvema osebamama posvetoval, kako naj bi društvo poživilo, sta obe izjavili, da je to nemogoče, ker nimajo ljudje za to zmisla, da so ob delavnikih v gozdovih na delu, da rajši pijo itd. Z druge strani — bili so naši akademiki — so pa zopet izjavili, da bi se dalo marsikaj storiti, če bi se za to poklicani faktorji hoteli delati. Povdarjali so, da imajo v tistem kraju »Kmetško zvezo«, v kateri so sicer naši dobri ljudje, ki pa sami nimajo zmisla za organizacijo in so bili izvoljeni le za to, da pač obstoji odbor. Zato v tistem kraju vse naše organizacije spe, liberalizem in komunizem ozko združena z alkoholizmom pa pridobivata vedno več tal.

V nekem drugem kraju društvo spi. Da tudi v tem slučaju ne manjka vseh mogočih izgovorov, mi ni potreba še posebej povdarjati. Tudi v tem kraju imajo že primerne, čeprav ne velike drutvene prostore. Treba bi bilo žrtvovati le nekaj grošev za najnujnejšo ureditev odra, pričeti z delom in stvar bi šla. Tako pa nasprotniki žanjejo vsled naše brezbriznosti in komodnosti.

Pojdimo v drug kraj. Imamo mlade inteligentne ljudi, ki bi mogli veliko storiti, ustanoviti bi morali društvo. Prostor bi se kaj lahko dobil, ker je na razpolago. Kljub dreganju ne store ničesar kljub temu, da se je dijaštvo ponudilo za delo.

Še bi mogli našteti nekaj podrobnih zgledov. Pa naj za enkrat zadostuje.

Premišljeval sem, zakaj da društva spe, zakaj ne ustanavljajo novih, toda povsodi sem prišel do zaključka, da se največ vsled brezbriznosti ne dela. Jota.

Iz Kmetških Zvez.

KMEČKA ZVEZA ZA TRŽIŠKI SOD, OKRAJ. Je imela v nedeljo 8. t. m. redni občni zbor v Našem domu v Tržišču. Med letom se je poslalo več za kmečki stan važnih predlogov na tajništvo JKZ in na vlado. Več udov se je vpisalo v gospodarsko zadrugo v Kranju. Nabavilo se je svoječasno od Gospodarske zveze za ude soli, vžigalice in koruze. — Soglasno se je izvolil stari odbor. Sprejelo se je veliko predlogov, ki so jih stavili navzoči udje tako glede planinskih pašnikov, ribištva, dohodninskega davka, carine, telefonske naprave, ki dela škodo mnogim posestnikom, prehitre avtomobilske vožnje na ovinkih, orožne vsaje in drugo. Razprava je bila živahna in je pokazala veliko umnost in zavednost naših kmečkih mož. — Za občnim zborom se je vršil shod. Na tem je govoril zastopnik JKZ in g.

kaplan Kapš iz Kriza, ki je povdarjal veliko važnost kmečke zbornice. Vsi navzoči so se izjavili, da se čimpreje ustanovi.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

j Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je došel v Belgrad, kjer se je sklonila zveza med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Iz Belgrada se je odpeljal dr. Beneš v Rumunijo z istim namenom.

j Nova vlada je sestavljena. Je ista kot prejšnja, le mesto notranjega ministra Davidovića je zasedel Drašković, in tudi minister konstituante ni več Stojan Protić, temveč radikalec dr. Mušički.

j Koroški plebiscit. Ponovno pozivamo vse našince, ki imajo glasovalno pravico, naj javijo svoj naslov Narodnemu svetu v Velikovcu. Glasovalno pravico pa imajo v pasu A brez razlike spola vsi tisti, ki so bili: 1. 1. januarja 1919 stari najmanj 20 let; 2. ki so na dan 1. januarja 1919 stalno bivali v katerikoli občini pasa A in 3. ki poleg teh točk izpolnijo vsaj še enega izmed sledečih treh pogojev: a) rojeni morajo biti v pasu A in b) stalno so morali bivati v pasu A vsaj od 1. januarja 1912 ali pa c) ki so v katerikoli občino pasa A pristojni. Isti so pogoji za glasovalno pravico v pasu B. Prijavijo naj se pa tudi tisti, ki dvomijo, če imajo glasovalno pravico, in sporoče svoj naslov z natančnimi podatki.

AVSTRIJA.

Pokojsinsko zavarovanje v Avstriji. Te dni je bil v Avstriji razglašen novi pokojninski zakon. Po tem zakonu ima brez-pogojno pravico do prejemanja pokojnine vsak moški zavarovanec, ki je dopolnil 60. leto, ženske pa že s 55. letom. Zavarovalnine plačuje delodajalec dve tretjini, eno tretjino pa zavarovanec; le ako ima zavarovanec na leto nad 40.000 K plača, mora sam plačati polovico, drugo polovico pa delodajalec.

Poselski davek na Dunaju. Na Dunaju so uvedli občinski davek na posle, in sicer: gospodinjstva z eno samo služkinjo so davka prosta; gospodinjstva z 2 služkinjama plačajo 600 K davka, gospodinjstva s 3 služkinjami 1200, s 4 služkinjami 2400 K; ako je posel moškega spola, se davek podvoji. Je pa na Dunaju 543.935 samostojnih gospodinjstev, od teh 500.648 družin nima nobene služkinje, v 43.293 gospodinjstvih imajo po 1 služkinjo, v 6867 po dve, v 2271 po več poslov.

RUSIJA.

Italijanski socialisti o boljševikih. Te dni so se vrnili iz Rusije italijanski socialistični odposlanci, katerim je bila italijanska vlada svojčas izdala potne liste, da bi si na lastne oči ogledali obljubljeno deželo komunizma. Ti možje so pa svoji vrnitvi najprej molčali kakor grobovi, sedaj so pa začeli govoriti — bodisi iz lastnega prepričanja, bodisi na kak pritisk. Kar pripovedujejo o Rusiji je tako, da mora izpreobrniti najstrastnejšega komunističnega voika v ponižno jagnje. Eden izmed odposilancev — posl. Dugoni — je

opisal sotrudniku »Perseveranec« svoje izkušnje približno tako: V Rusiji smo našli bedo in nesnago vseh povsod. Vlada tu ne ve pomoči. Ob 8. zvečer se pogreznela Petrograd in Moskva v temo in molk; nikjer cestne železnice, nobenega voza ali avtomobila. Tovarne večinoma počivajo, kjer delajo, ni nobenega reda. Vsak stori, kakor ga je volja. Vlaki so odvisni od dobre volje vlakovodij in nihče ne ve, ali in kdaj pride kak vlak. Pošta posluje včasih, če se ji ravno poljubi. Po železnih ogradjah in nekaj silnih Putilovih tovarnah v Petrogradu gnezdiyo vrani in vrabci. Boljševizem je v praksi popolnoma odpovedal in bi bilo blazno, ako bi italijanski proletarijat od njega pričakoval rešitve ali tudi jo izboljšanja svojega položaja.

Tedenske novice.

Politične.

p **Besno sovražstvo proti veri** je vedno glavna vsebina liberalne »Domovine«. V zadnji številki se poteguje za predlog, naj se vse posvetne organizacije, ki slone na verskih načelih prepovedo. Po mnenju liberalnih bankirjev imajo pravice do organizacije samo svobodomiselnici, komunisti, aurovi Sokoli, celo boljševiki, le katoličani naj bodo sužnji svobodomiselnih nadljudi! Le brez skrbi bodite, ko o »Domovini« in liberalcih že ne bo ne sluha ne duha, bodo katoliške organizacije vršile svoje vzvišeno poslanstvo med narodom. Katoliška načela, ki so božja in večna, so neomajna opora naših organizacij. Zanimivo pa je, da je svobodomiselnica »Domovina« pobrala svoj predlog iz glasila belgrajskih čifutov, katerim so razumljivo katoliška načela največja ovira njihovega oderuštva.

p **Laži »Kmetijskega lista«**. (Nadaljevanje.) »Kmetijski list« laže, da je dr. Korošec hotel imeti v prihodnjem državnem zboru le visoke birokrate, najvišje uradnike, sodnike in profesorje itd. In vendar je bil dr. Korošec tisti, ki je hotel imeti kmeta Roškarja celo za ministra. Sram vas bodi tako podlih laži. Dalje »Kmetijski list« zopet pogreva laž svoje prijateljice dr. Žerjavove »Domovine«, da je dr. Korošec preskrbel trikrat dražjo vožnjo, končno, da je dr. Korošec zahteval, da bosenski kmetije plačajo najemnino. »Kmetijski list« bo kmalu posekal »Domovino«.

p **Prevalika ljubezen** do liberalcev je zapeljala »Kmetijski list«, da se zavzema za prost izvoz žita, kakor zahtevajo liberalci in kar je lansko leto odjedlo državi na stotine milijonov kron, naši ljudje pa so morali žito prav drago plačevati in še dobili ga niso. »Kmetijski list« opozarjamo, da nosi naslov »Kmetijski« ne pa »Verižniški«. Zato naj se za liberalne kapitaliste nikar tako toplo ne zavzema.

p **Orlovski tabor**, ki je imel povsem značaj katoliškega shoda, »Kmetijski list« še vedno napada, dasi so celo drugi liberalni listi že utihli. »Kmetijski list« »grozi« že zelo z raznimi zgodbicami, seveda izmišljenimi. Liberalci ne more brez tega živeti, oprostimo mu!

p **Samostojni liberalci za kmeta?** Piše se nam: Pač čuden naslov, kaj ne? Dne 27. julija sem se peljal z vlakom iz Ljubljane proti Novemu mestu. V istem kupeju sta sedela tudi samostojen gostilničar in mesar, meni osebno dobro znana. Na dolenskem kolodvoru vstopi več sopotnikov, med drugim tudi neki verižnik z raznovrstnim blagom. Verižnik nagovori »moejega sopotnika, samostojneca«: »No Ti, kako pa kaj kšeft?« Samostojnež: »E, proketo slabo.« — »Zakaj?« — »Bi že bilo, ko ne bi bilo teh pusešenkov; ta teden jih je bilo kar šest, ki so doma živino klali. Veš, pri nas že tako skup držijo ti Zvezarji, da rajši dve ali tri krone ceneje seka, kakor bi pa nam mesarjem dal. Ko pa bo zopet vino, nam bodo pa z vinom delali zgago. E, ko bomo mi samostojni prišli na površje, bomo že poskrbeli, da odpravimo te pusešenke, potem bomo pa imeli zopet zlate urice.« Tako samostojni, dočim se je verižnik prav pohvalno izrazil za svojo obrt. Vedno bolj se zdi, da bodo gostilničarji in drugi taki podeželski liberalci dobili popolno komando v liberalni kmetijski stranki. Zato, kmetje, združimo naše vrste in vsi kot en mož v Kmetisko zvezo. — Član KZ.

p **»Narod umirajočih«**. Pod tem naslovom je socialistični »Ljudski glas« napisal članek, v katerem po svoji navadi laže o osvoženih klerikalcih. Socialistom kličevo in spomin dežele, kjer vladajo socialisti in njihovi bratci komunisti, pa bodo takoj imeli grozen zgled umirajočih narodov. Poglej Dunaj, kjer so socialisti zapravili občini pol premoženja, ljudstvo pa umira, pogled v bogato Rusijo, v Petrograd in Moskvo in z grozo boš spoznal, kaj je umirajoči narod. In socialisti imajo pri tem umiranju glavno zaslugo.

Domače novice.

d **Presešli so se**. Ker se trije ljubljanski milijonarji ni so hoteli udati, da bi zidali hiše, jim je vlada dala izprazniti doseđanja najeta stanovanja in jim nakazala — vagone v Dravljah. Dva sta se rešila s tem, da sta takoj z visokimi deleži pristopila k stanovanjski zadrugi, tretji pa je ostal trmast. Ko bi še osrednja vlada vršila tako odločne odredbe proti milijonarjem, bi bilo kmalu draginje konec.

d **Sokolske surovosti na Bledu** rode svoje posledice. Češkoslovaški zastopnik v Ljubljani se je pritožil na Češkoslovaško vlado, istotako so se Francozi pritožili na svojo vlado in v Belgrad na regenta, liberalni minister Davidović se zgraža nad toliko podivjanostjo, podivjani Sokoli na Bledu s svojimi žendarskimi zaščitniki pa so dobili zaslužen kaznen. Dvojni hotelir, starosta »Sokolov« g. Tomc, ki se je ovekovečil svoj čas z grdo in skrajno krivično gonjo proti uglednemu zdravniku dr. Benediku, ki je med vojsko kot štabni zdravnik več naših ljudi rešil pred fronto, kot ves propali blejski liberalizem, ta galantni starosta-hotelir je dobil 14 dni zapora. Njegov najboljši pomagač pri umazaniji z dr. Benedikom, žandar Rakovšček (ali kako se že piše), je bil prestavljen na oddaljeno mesto in podrejen vodstvu drugih, poleg tega je bilo obsojenih še 18 Sokolov in so-

količev, ki so se postavljali z gnojnico in palicami, tulenjem in rjoventjem po Bledu. Liberalni listi, ki mislijo, da je sokolska surovost in nasilje pred Bogom in državo zaslužno delo, so vsi iz sebe nad pravico, ki je zadela razgrajače. Sokolski skrnilci razpel in redovništva so lahko ponosni. Čudno se nam pa zdi, kako morejo blejski starši, ki imajo še trohico vere in poštenja v sebi, puščati svoje sinove in hčere v to sokolsko propalost.

d **Socialni tečaj na sv. Joštu**. Gorenjska podružnica Slov. dijaške zveze priredi v soboto, 28. in nedeljo 29. avgusta socialni tečaj na sv. Joštu nad Kranjem. Prvi dan bomo razpravljali o sledečih vprašanjih: 1. Obris slovenske socialne zgodovine (tov. Milač). 2. Temelji krščanskega socializma. 3. Socializacija (tov. Korošec). 4. Inteligenca in narod (tov. Žužek). 5. Izobraževalno delo (g. kaplan Kapš). V nedeljo, 29. avg.: 1. Krščanski socializem in marksizem (poverjenik g. dr. Gosar). 2. Problemi kmetijskega stanu (g. dr. Mohorič). 3. Analiza boljševizma (g. dr. Besednjak). — Za stanovanje in hrano je preskrbljeno, oboje stane za oba dneva 25 K. Vabimo vse tovariše bogoslovce, akademike in srednješolce iz vseh podružnic, kakor tudi gg. starešine in druge prijatelje dijaštva, da se v obilnem številu udeležijo tečaja, ki naj bo skromen poskus, obnoviti Krekovo univerzo na sv. Joštu. Prijelase sprejema do 23. t. m. filozof Šimen Milač, Leše 32, p. Brezje, Gorenjsko. Na nepriglašene se pri preskrbi ne bo moglo ozirati. — Odbor.

d **Okrajna kmetiska zveza za Črnomelj** in okolico naznanja, da se vrši občni zbor dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne v prostorih »Izobraževalnega društva« v Črnomlju. K obilni udeležbi vabi odbor.

d **Kum. Veliki kumski shod** se vrši letos v dnevih 27., 28. in 29. avgusta.

d **Katoliško izobraževalno društvo v Mirni** peti priredi dne 29. avgusta orlovski tabor z navadnim programom (sv. maša po prihodu ljubljanskega vlaka, javna telovadba, veselica, prosta zabava, srečolov). Ker orlovskega odseka še nimamo, ga pri tej priliki ustanovimo. Da pa bo prireditvev tem krasje uspele, zato prihitite bratje Orli in sestre Orlice v velikem številu iz cele Dolenjske, da pokažemo nasprotnikom, kako lepa in disciplinirana je naša organizacija in da poživimo sebe in druge. — Bog živil!

d **Na Krki pri Stični** je stara božja pot sv. Kozma in Damijana, ki sta nekaj bila zdravnika. Zato se jima romarji pridejo priporočat za zdravje. Zlasti moške in fantje, ki so si v vojski pokvarili zdravje, naj bi prišli na božjo pot k sv. Kozmu in Damijanu. Romarski shodi so zdaj po Vel. Šmarju, prve tri nedelje po vrsti.

d **Visoko nad Kranjem**. Odsek kat. sl. izobraž. društva na Visokem nad Kranjem uprizori ob priliki cerkvenega žegnanja v nedeljo 22. t. m. gro s štirih popoldne pri Marjarju ljudsko igro s petjem v petih dejelnih: »Mala pevka«.

d **Duhovniške plače**. Duhovnik nam piše: Prišel mi je v roko socialistični list »Ljudski glas«, ki očita duhovnikom ogromne dohodek. Bridko sem se nasmejal. Danes je 25. dan meseca, v žepu imam pet kronic. Pa nisem zapraviljivec, ne pijem, obleke si nisem napravil nove že 3 leta, od doma mi pošljejo semintja nekaj moke, jesenji nam krompirja, ob nastopu službe naročene opravke še do danes nisem mogel plačati. In jaz nisem edini te vrste. Cela vrsta je teh duhovnih proletarcev, ki delajo dolg, da žive. Tri četrtine socialističnih delavcev ima večje plače kot nas eden, pisac v »Ljudskem glas«, pa je gotovo trikrat boljše plačan kot nas eden, o tem tudi »Ljudski glas« ne dvomi, posebno še od zdaj naprej, ko je država s 1. avgustom ustavila izplačevanje obresti vred-

nostnih papirjev. S tem je zelo veliko duhovščine izgubilo velik del svoje skromne plače. Kako se bodo preživljali, si sami nišo na jasnem.

d **Duhovniška bira** ni odpravljena in v davke izpremenjena. Naše svoječasno poročilo o tem je le govorilo o tozadnem ministrskem načrtu, ki pa še ne bo prišel v veljavo, ker bi morala o tem sklepati zbornica.

d **Veliko neurje na Trški gori.** V sredo, dne 4. t. m. okrog 5. ure popoldne je prišlo veliko neurje na Trško goro pri Noyem mestu. Nenadoma je prihrul neznanški vihar, ki je sipal kakor gramoz debelo točo po vinogradih. V par sekundah je bil na vzhodni in južni strani Trške gore docela uničen letošnji vinski pridelek. Po ostalih vinogradih trškogorskih in po Grčovju je škoda manjša. Seveda je vihar povzročil tudi sicer mnogo škode: podiral je kozolce, odnašal strehe, ruval drevesa, otrešal sadje. Stari ljudje pripovedujejo, da že od leta 1873 ni bilo tako pogubne vihere nad šempetersko okolico.

d **Ustreljen** je bil 15. t. m. ponoči na Viru pred Vehovčevo gostilno kovač Andrej Sušnik s Količevega. Ustrelil ga je neki biciklist, ki se je pripeljal mimo in kateremu je Sušnik zakakal, naj gre spat.

d **Cerkveni rop.** V Delu pri Hrastniku je bila 11. t. m. iz tabernaklja ukradena lepa monštranca s sv. Rešnjim Telesom vred.

d **Na ljubljanskem trgu** se je smrtno ponesrečil trgovec Adolf Kogler iz Poljčan. Postalo mu je slabo in je padel, pri čemer se je udaril ob kandelaber cestne svetilke. Došli zdravnik je mogel ugotoviti le smrt.

d **Smrtna nesreča.** Neki dunajski trgovec se je napotil 13. t. m. s svojo rodbo so z Bleda v Vintgar. Nad rakami, po katerih je napeljana voda v električno centralo kranjske industrijske družbe, se je pod nogami sedemletnega sinčka udrla trhla deska, deček je padel v vodo, ki ga je vrgla čez slap in so ga potegnili pri centrali mrtvega iz vode.

d **Smrtno se je ponesrečil** v Vodica 81 letni posestnik Lovrenc Humar. Med strojno mlačvo je prišel med gepelj, ki mu je zmečkal desno nogo. V desetih minutah je umrl.

d **Pes povzročil smrt dveh volov.** 3. t. m. je Medenov pes iz Begunj podil dva vola, ki sta bila na paši, na rob neke 6 m visoke skale, čez katero sta vola iz strahu pred psom skočila. Eden se je ubil, drugi zlomil nogo. Vola sta bila last Andreja Popka iz Begunj in sta bila vredna 14.000 kron.

Gospodarska obvestila.

g **Mizarsko orodje.** Urad za pospeševanje obrti je prejel iz Dunaja nekaj kompietnih garnitur mizarskega orodja, katere bo porazdelil med obrtnike. Interesenti, ki žele prejeti celo garnituro, naj takoj zaprosijo ustmeno ali pismeno pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta 22, od 8. do 12. ure dopoldne. Priglasiti se je treba najkasneje do 25. t. m. Na poznejše priglasitve se ne bo mogoče več ozirati.

g **Dobava kopit.** Urad za pospeševanje obrti ima na razpolago nekaj garnitur kopit. Interesenti-obrtniki naj priglasitve svoje potrebščine najkasneje do 25. t. m. pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta 22, od 8. do 12. ure dopoldne. Na poznejše priglasitve se ne bo mogoče več ozirati.

g **Obrtna razstava Hrvatskega radiša v Zagrebu** se otvori 18. avgusta in traja do 3. septembra t. l. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani izposloval je pri obratnem ravnateljstvu južne železnice legitimacije za enkratno polovično vožnjo III. razreda osebne vlake od poljubne postaje južne železnice v Zagreb in nazaj. — Obrtniki, obrtna društva in zveze, ki se hočejo udeležiti te razstave, naj se obrnejo takoj na Urad za pospeševanje obrti, ki izdaja te legitimacije. Želeti je, da se obrtniki udeležijo te razstave v obilnem številu.

g **Obrtni stan.** Ali ste že pristopili v Jugoslovansko obrtno zvezo? Je prva in edina, ki se na podlagi krščanskih načel bori za razvoj, dobrobit in obstanek obrtništva. Njeno glasilo »Jugoslovanski Obrtnik« prinaša zanimive članke politične in strokovne vsebine, ki ne zanimajo samo obrtnika, ampak vsakega, ki se zanima za javno življenje. Prinaša pokrajinske novice ter brezplačne odgovore in informacije na vsakovrstno vprašanje. Obrtniki, vzdramite se, organizirajte se, pristopajte k omenjeni zvezi. Ne bi smelo biti zavednega obrtnika, ki ne bi bil naročen na to glasilo, ki stane za celo leto samo 20 K. V vseh obrtnih zadevah se obračajte na tajništvo zveze, ki bo radevolje in brezplačno dajalo pojasnila na vaše dopise. Kdor želi list, naj to nemudoma sporoči in poslal se mu bo na ogled. Obrnite se na zvezino tajništvo ali pa uredništvo lista, ki se oboje nahaja v Sodni ulici 11, Ljubljana.

g **Indijska goveja kuga** se je zanesla in razširila v Belgiji. Doslej je okuženih 29 krajev.

g **Razglas glede premovalja goveje živine in ovc v Sloveniji v letu 1920.** Letošnje leto se vršijo v Sloveniji redna ogledovanja in premovalja goveje živine v sledečih krajih: 13. sept.: Kozje, za pomursko in muriško pasmo, sodni okraj Kozje. 14. sept.: Šmarje pri Jelšah, za pomursko pasmo, sod. okraj Šmarje in obč. St. Jurij ob j. 2. 16. sept.: Konjice, za pomursko in marijadvorsk pasmo, sod. okr. Konjice. 18. sept.: St. Lenart v Slov. gor., za marijadvorsk pasmo, sod. okr. St. Lenart. 20. sept.: Crensovec, za simodolsko pasmo, sod. okr. Dol. Lendava. 21. sept.: Murska Sobota, za simodolsko pasmo, sod. okr. Murska Sobota. 24. sept.: Kamnik, za pincgavsko pasmo, sod. okr. Kamnik. 25. sept.: Podsmreka, za simogolsko pasmo, sod. okr. Ljubljana. 27. sept.: Novo mesto, za sivo in pšenično pasmo, sod. okr. Novo mesto. 28. sept.: Zagradec, za sivo in pšenično pasmo, sod. okr. Žuženberk. 4. okt.: Frančišek Ksav., za marijadvorsk pasmo, sod. okr. Gornji grad. 6. okt.: Slovenjgradec, za marijadvorsk pasmo, sod. okr. Slovenjgradec. 7. okt.: Pliberk, za marijadvorsk pasmo, sodni okr. Pliberk. 8. okt.: Železna Kaplja, za marijadvorsk pasmo, sod. okr. Železna Kaplja. 11. okt.: Svetna vas, za celjansko pasmo, sod. okr. Borovlje. 12. okt.: St. Jakob v R., za beljansko pasmo, sod. okr. Borovlje. 13. okt.: Bohinj, za bohinsko-pincgavsko pasmo, sod. okr. Radovljica. 14. okt.: Lesce, za pincgavsko pasmo, sod. okr. Radovljica. — Povsod ob 9. uri, le v Zagradcu, Svetni vasi in Bohinju ob 11. uri. — K premovalju se bodo pripustile sledeče živali: I. plemenski biki; II. plemenske krave;

III. plemenska mlada živina (telce in bikci) nad enim letom. Živinorejci iz pristojnega sodnega okraja naj ob zgoraj navedenih dneh in krajih priženejo svojo živino, dobro osnaženo in z živinskimi potnimi listi eno uro pred začetkom premovalja na razstavne prostore, kjer se bo takoj po skupinah (krave, biki, mlada živina) razvrstila. Vsaka skupina dobi zaporedne številke in prične s številko ena. Številke se morajo razločno in vidno, najbolje s pripravnimi tablicami, označiti. Ob določenem času prične presojevalna komisija s presojanjem živine. Po dokončanem presojanju se vrši zborovanje živinorejcev, pri katerem bo živinorejski strokovnjak govoril o uspehu premovalja, opozarjal na dobre in slabe lastnosti živine ter na nadaljno rejsko delo v okraju. Po zborovanju razdelitev daril. Pred končano razdelitvijo daril se razstavljene živali ne smejo odgnati iz odkazanega prostora. Lastniki obdarovanih živali se morajo z zaveznim pismom zavezati, da bodo držali obdarovane bike še najmanj eno leto, krave in mlado živino pa najmanj dve leti za plemo. Vsaki premovalni živali užge komisija v levi rog posebno znamenje (P). — Obenem s premovaljem se vrši v Šmarju pri Jelšah plemenski sejm za odvišne mlade plemenske bike pomurske pasme, pri Sv. Frančišku Ksaveriju pa za mlade plemenske bike marijadvorske pasme. Okraj, ki trpe pomanjkanje na dobrih bikih teh pasem, si ob tej priliki lahko iste nabavijo. Razen tega se ob priliki govejega premovalja vrši premovalje plemenskih ovnov in ovc v sledečih krajih: Sv. Frančišek Ksaverij, Pliberk in Železna Kaplja. — Poverjenstvo za kmetijstvo v Ljubljani. Poverjenik: Jakob Jan I. r.

g **Predavanja za vinogradnike.** Višji vinarški nadzornik g. B. Skalicky predava o trgatvi ter ravnanju s moštom in vinom v naslednjih krajih: v nedeljo, 22. avgusta ob pol 8. zjutraj v Sv. Križu pri Kostanjevici, ob 3. popoldne v Kstanjevici; 29. avg. ob pol 8. zjutraj v Semiču; 5. septembra ob pol 8. zjutraj v Leskovcu pri Krškem, ob 3. popoldne na Čatežu ob Savi; 12. sept. ob pol 8. zjutraj v Mirni peti, ob 3. popoldne v Trebnjem; 19. sept. ob pol 8. zjutraj v St. Rupertu, ob 3. popoldne v Mokronogu; 26. sept. ob 8. zjutraj v Škocijanu, ob 3. popoldne v Belicerkvi.

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalje.)

Ne, ne, gospod, bodite pametni, ne gre, pa ne gre, nemogoče je. Glejte toliko je na svetu lepih deklet plemenite krvi. Jaz sem ubogo, preprosto dekle, nisem niti bogata niti lepa. Kakšen zakon pa naj bi bil to, ne glede na to, kar je najvažnejše, da namreč nisva oba iste vere.

Iz njenih mirnih, modrih besedi zveni neka ljubka hudomušnost, zato mu še ni splaval ves up po vodi.

»Vprašaj prvo stekleno črepino v kčnu, vprašaj gladino vode tukaj-le v škafu, če si lepa, in izvedel boš, da si lepa, najlepša vseh, kar jih je vstvaril Bog!« je ves razvnet zaklical. »Toda Štefka, ne gre samo za to. Vem in sem si gotov, čez dvajset, trideset let, ko bo odcvetela mladost in lepota, mi boš prav tako ljuba in draga, kakor danes, kajti tvoja čudovita duša, ki jo je Bog vzel angelu, da jo je dal tebi, ne bo nikdar odcvetela.«

Zunaj so se vrata odprla. Štefana se je zdrsnila. Drobne, male nožice stopicajo zunaj. Jezus, otroci so zunaj! Tudi mater sliši prihajati, oj, kaj bo sedaj? Tiho je stopila k vratom in jih je zaprla. Nato je trudno sedla na kuhinjsko klop. »Gospod, prosim, tiho govorite, zgoraj leži mrtvo dete —, je otožno zašepetala.

»Bom,« je rekel z izrazom, ki ga še ni opazila na njem in se je sklonil k njej, »tiho bom govoril... zaradi bratca, ki si ga tako

Jubila. Kajne, Štefka? Prehitro sem udaril na dan, kajne? Toda, Štefana, ti li ne smem povedati, kako neizrečeno te ljubim?»

Trudno je rekla: »Gospod — če pa ne sme biti, saj sem vam že povedala, zakaj ne.«

»Vse, kar praviš,« je rekel in se je rahlo dotaknil njene rame, toda zdrsnila se je in se je na mah umaknila, kakor bi bila njegova roka razbeljeno železo, »je sicer resnica, toda zame, ki te ljubim bolj kakor ves svet, kakor nebesa in blaženost, so to samo prazne besede! Štefka, tvoja kmetška govornica je zame angelska pesem, zakaj v vsaki besedi, ki jo izpregovoriš, je tvoja duša; kar govorijo drugi, je prazen glas; v tvojih besedah cveto cvetlice in vsa lepota sveta.«

»Gospod — nehajte!« je vsa obupana rekla, zunaj so se čuli težki materini koraki, »lepo vas prosim, nehajte, saj ne morem, je vse zastoni.«

Henrik pa je z vso močjo svoje ljubezni snubil naprej in je naprej prosil ljubezni: »Ne boj se gosposke družbe! Ako me pa ne maraš kot gospoda, cesar me namerava še povišati v grofovski stan — in bi rada samo kmeta, potem bom položil stran svoj meč, svoj klobuk in tvojeja petelina ter bom v Admontu, tvojem ljubeu rojstnem kraju, koval nože. Tvoja domovina bodi moja domovina, tvoj jezik moj jezik; tvojo mater, ki te je pod svojim srcem nosila, bom spoštoval, kakor se spodobi dobremu sinu — nikdar nisem poznal svoje matere, z veseljem in ljubeznijo bom to sveto ime dal tvoji materi.«

Vse njegove besede so bile doslej pri njej kakor bob v steno; toda sedaj govori o materi... in je brez matere. Še nikdar ni videla, kako je krasen dečko, kako je leporoščen, da je najbrdkejši fant v Štajru; toda v tem trenutku je videla v njegovih temnoobsedenih očeh tako veliko bol in zapuščenost — in vendar ji je bil vsikdar tako dober, ji je izkazal že toliko dobrot. — O Jezus, tvoja uboga nevesta! Pomagaj ji ti, sicer mora navsezadnje podleči.

»Hvala vam, gospodi!« — vse se je vrtelo okoli nje, o proč, tisoč milj proč od teh prosečih oči, proč od tega sijamka, ki nima matere in hoče spoštovati njeno mater.

»Tudi če bi hotela, bi ne smela.«

»Dete moje, za božjo voljo, kdo pravi to, da ne smeš?«

»Plemeniti gospod, ne zamerite ji,« je vmes rekla mati, ki se je ravno približala. Oči so se ji svetile radosti in sreče in je obenem prosila in velela.

»Štefana, roko bi mu morala poljubiti ti in mi vsi skupaj!« Plemeniti gospod, odpustite, da sem nekoliko ujela, kaka čast in kaka sreča išče moje hčer. Štefana! Kaj sem ti pravila jaz, kaj ti je pravil pater Ertelij o zakonskem stanu? Spoštovati ga je treba, ne zaničevati! In kaj so rekli rajni oče na smrtni postelji? »Žena, mi je rekel, skrbi, da Štefana dobi dobrega moža, ki bo čul nad njo, tako nežna cvetka ne sme biti sama na svetu, sicer jo bodo ljudje pohodili!« Dete, si li pozabilo na vse to, da se tako čudno obnašaš pred visokim gospodom?«

Štefana se je dvignila in žalostno rekla:

»Ničesar nisem pozabila.«

Zveličar, je klicala Štefanina duša, pomagaj mi ti, kaj mi je početi? Kuhinja in vse je plesalo okoli nje, ko je rekla s snežno-belimi obrazom, vendar pa z mirnim glasom: »Mati, saj vse vem, dostikrat si mi že o tem govorila. Toda oče so tudi mnogokrat rekli, da ne gre nikogar siliti niti v duhovski niti v zakonski stan.« Kakor bi iskala pomoči, je pritisnila na srce križec ubogega Hendelnevega sina, naj jo nebeski Zenin potrdi v boju zoper zemskega ženina.

Henrik ni obrnil od nje oči. Kakor srčna bol mu je rasla tudi ljubezen do nje, rasla pri vsaki besedi, ki jo je izpregovorila, pri vsakem trepetu trepalnic. Toda, hudo mu je bilo pri srcu, ko je videl, koliko trpi. »Mati,« je prosil, »pustite naju sama, saj je odločitev samo v njenih rokah in tu je zastoni vsaka sila.«

Mati je ubogala in se je umaknila. Ko je bil Henrik zopet sam z deklico, ki jo je ljubil tako goreče, kakor še nikdar ni ljubil mož deklice, pa tudi ne s plemenitejšo in svetlejšo

ljubeznijo, jo je prijel za roko in ji je rekel z glasom, iz katerega je obenem zvenela brezdanja ljubezen in brezdanja bol:

»Štefana, glej! Toliko sem že storil zate. Sem li mogel več storiti, kakor sem storil? Povej! Štefana, kaj pa še hočeš? Povej, storil bom vse, kar zapovej, tvoj sem. All sem ti morda zoprni in me ne moreš trpeti, ker sem bil takrat v Frajzingu krut s teboj? Povej mi, da slišim iz tvojih ust smrtno obsodbo!«

»Nikakor,« je rekla s tresočimi se ustnicami. »Niste mi nič zoprni. Res ste bili nekoč kruti, sedaj ste pa dobri, vse vem. Za vse se vam lepo zahvaljujem, toda prosim in rotim vas, pustite me samo. Ne more biti.«

Neka vzvišenost ji je odsevala s snežnobetega čela, iz oči ji je svetila nadzemaka svetloba. Pred Henrikom se vse suče in vrti, divje mu polje kri po žilah.

»Štefka — je sopihal. »Luteran? Krivo-verec? Štefana! To je vera mojih staršev, zato jej ostanem zvest; toda prisegam ti, nikdar ne bodo moja usta izpregovorila žal besede zoper tvojo cerkev in njene služabnike, nikdar ne bom prišel za meč zoper nje, in če bi se jih kdo hotel zlotiti, jih bom branil. Štefana! Kaj hočeš še? Zjutraj zgodaj in pozno zvečer boš lahko molila v svoji cerkvi, boš lahko prejela svoj zakrament, kolikorkrat boš hotela.« Videl je, kako pazno je poslušala, kako so se ji začele tresti ustnice, o to je ura najhujše izkušnje. Zveličar, Zveličar, pomagaj!

»... In,« je nadaljeval, videl je, kako se trese, in zopet mu je začel rasti pogum, in zopet mu je začela iz oči zreti drzna zver; za nebo in zemljo, za nobeno ceno je več ne izpusti iz svojih rok. »Štefka, ako nama bo Bog podaril dete, — sedaj se jokaš za bratcem, pa se boš kmalu smejala... dal je bom, če boš tako zahtevala, krstiti po katoliškem obredu —«

»Nehajte, gospod.« Zopet se je zbrala. Minula jo je slabost. Še svetlejša ji je sijala svetloba okoli čela in nebesko kraljestvo ji je zrl iz oči. »Je vse zastoni, nikari več ne govorite. In ako bi se vse to zgodilo, celo če bi se odpovedali svoji grdi krivi veri, o čemer se niste ničesar omenili, bi bile zastoni vse vaše prošnje, hočem ostati v samskem stanu, hočem živeti in umreti taka, kakor sem, nikdar se ne bom možila, nočem niti vas niti koga drugega. Niste mi zoprni, vsi možki so mi enako bratje v Kristu, za vse bom molila, toda srca ne bom nobenemu dala. Ne more biti.«

Njen nežni, skoraj tihi glas je odločen in skoraj piker, to je srebrni glas mrtvaškega zvona, ki poje v mrliške svate njegovi ljubezni. Nikdar, nikdar, nikdar!

»Štefka, kaj takega mi poveš?« je sopihal. »In je-li to tvoja zadnja beseda?«

»Da, gospodi!«

»Kam pa naj sedaj grem, kje naj ostanem, vse sem zastavil zate, premoženje, kri, telo in življenje.«

»Bogu vas bom priporočila,« je rekla, ne da bi ga pogledala, zakaj tega ne more, preveč se ji smili, mehka je, je pač osemnajstletna deklica.

»Štefka,« je nanovo rekel, od bolečine in vzkipujočega moškega srca se mu je tresla roka ob meču, »nobene besede več?« — Veliko ljudi je bilo takrat ob sramotnem odru, vmes ni bilo malo nesramnih kač, zares, to ni bila lahka pot! — Grozno je bilo, gledati mrlišce na vislicah in krasna je njegova zlata hiša, in oče, oče mu je bil dober kakor sam Gospod Bog, in vse je žrtvoval za prazne sanje.

»Štefka, nobene besede več?«

»Bog bo z vami,« je prišlo tiho, kakor molitvica, z njenih ust.

»Štefana! Vstal je in jo mrko ter jezno gledal. Podoba anjela se je začela majati pred njim, ha, oče!... Kaj je rekel oče?«

Strupeno jo je gledal, od boli si je grizel ustne. Strupena zver, ki je v njem, hoče iztegniti kremplje, ljubis li — drugega? Toda vprico njen žalujoče nedolžnosti se zopet zapraskava v prah.

7. zlomljenim glasom je vprašal:

»Se-li nočeš možiti? — Je-li greh? Ti je li to vtepel v glavo Albert, ki z batom ubija naravo?«

Preprosto in resno mu je odgovorila:

»Sveti mož, ki ga imate v mislih, mi je v vsem pokazal pravo pot in mi je vsikdar povedal resnico. Ne psujete ga! Možiti se ni greh, Toda jaz hočem ostati v samskem stanu, še vem, zakaj.«

Zunaj so se podili oblaki na nebu. Dosti ur, dosti ur je jahal k svoji ljubi, vriskala mu je duša in vse rože so cvetele v deželi. Sedaj so ležale poteptane v prahu.

»Pridem še enkrat, Štefana,« je rekel počasi, globoko žalostno, iz potrtega arca mu curjla kri, tega Štefana ne vidi; ves svet se zanj zagrne v solze. »Samo enkrat še in potem nikoli več.«

»Gospod,« je goreče prosila, »ne pridite nikdar več — čemu — — sebe... in mene mučiti?«

Greenko je rekel in je bil od bolečine bled kakor smrt. »Tebe mučiti ne maram. Toda zdi se mi, da ne veš, koga si danes ti a svojo trdovratnostjo pribila na križ.«

Mraz jo je izpreletel. »Lepo prosim, nikar tako ne govorite. Na križu je samo Izveličar. Hripavo se je zasmejal.

»Mislis li, ki si tako goreča za njegovo čast, da si mu všeč, če teptas z nogami moža, ki te ljubi?« Po teh besedah je odšel.

Mati je sedela v gostilni, prisluškovala je venomer jecljala molitvice: »Moj Bog! Moj Bog! O Bog, daj, da privoli! Razsvetli moje dete, da kaj takega ne stori svoji ubogi materi... da bi zavrnila moža, ki prihaja njo la nas vse rešit revščine in pomanjkanja! O ljuba Mati božja!... Čuj, nekdo težko korača in rožlja s sabljo. Švertnerica je vstala in se je plazila k vratom, močno ji je bilo srce... ni ga več videla. Pogledala je na ulico in je videla, kako je jezno odvezal konjevo uzdo od drevesa, se vzpel na konja, ga izpodbodel iz oddirjal. Ni več dvoma, z njim je sreča odjahala proč od hiše. Štefana jo je zavrгла. Mati je hitela v kuhinjo.

»Štefana!« je zakričala mati. »Kaj si počela? Gospod je šel.«

»Da, šel je.«

»Kaj si počela?« Zeni so se izbulile oči; prsi so ji pokale, sapa ji je žvižgala. »Si rekla ne!«

Deklica je molče prikimala, tedaj pa je žena zavpila: »Tako?... Tako si storila... svoj ubogi materi... in tako sem se veselila... preziraš dobrega moža... Bog te bo obiskal, boš že videla.«

»Nisem za možitev,« je mirno odgovorila Štefana.

»Bog je postavil zakrament svetega zakona! Napuh je, zaničevati ga! To da je greh! In kaj takega dela moje lastno dete!«

»Mati, kar se je zgodilo, se je zgodilo. Pojdi mamica,« je na mah zaprosila mater s trepetajočimi ustnami, »ne karaj me, saj mi, to... ni bilo... lahko.« Da bi mater obrnila drugam, je rekla: »Si-li že videla jamico? Kje pa je, poleg Zelerjevega grabla, ne-li?«

Mati je na glas zaplakala: »Eno dete mi je umrlo, drugo mi je izkopalo jamo.«

Štefana se ji je približala in ji je položila tresoče se roko na ramo — mati, uboga mati, saj ni zdrava pri srcu: »Mamica, ne jokati! Mamica, Jezus in njegovo kraljestvo sta več vredna kakor možka ljubezen. In kakšen zakon naj bi bil to? Kar bi njega veselilo, bi bolelo mene, mamica, kaj bi imel gospod od takega zakona, pojdi, mamica,« je prosila, »le kregaj me, samo ne jokaj se.«

Mati je sedela na kuhinjski klopi, težko je majala z glavo semtertja.

»No,« je zdihovala, »saj te ne kregam, dajte moje, saj si pridno. Toda — je z bliskajočimi se očmi stisnila pest, »onemu — ki ti je tako zmešal glavo... bi jih rada povedal! Patru Albertu! O da bi ne bil nikdar prišel v Štajer.«

Štefana je tiho in bolestno prosila: »Mamica, pojdi, pojdi, ne reci tako. Saj sem bila vedno taka, samo ti nisi opazila.« Nato je šla iz kuhinje, ni ji več prestati. Mihaelco pošlje k ognjišču in se s trudnim, težkim korakom poda po temnih stopnicah gori v svojo spalnico. V mali sobi, katere okno je zastrto, je

njena postaja, blizu sraven je mala krtica. Gre v sobo in poklekne poleg bele krtice, na kateri je naslikan črna križ. Krtica počiva na dveh stolih in na levi in desni gori po ena rumena sveča. Štefana moli in toži: »O, tebi je dobro, otročiček, sestri pa je slabo. O, to je bilo hudo, Zvečičari! O, kako je gledal ubogi mož, kakor bi mu prebodla srce, in to mu je napravila za njegovo dobroto. Mislila je na sveto Rozo, ki je sedemkrat zavrnila snubca, na sveto Jedrt s plamtečim srcem, na sveto Mehtildo s knjigo in na sveto Nežo, ki je rekla, da je zaročena z Jezusom, toda polomljene so njeni duši peroti, nič ne more premišlevati.

Ne, ni ji žal, da je govorila, ne vzame nazaj z oltarja daritve, ki jo je prinesla, ko se je darovala Bogu, živi in umrje samo za Gospoda. Toda, mož je bil tako ubog. Je-li že kdaj morala devica možu prebosti srce? In ona ga je prebodla s svojo besedo. Morala je. Toda to je bila zanjo najbridkejša izkušnja. O svete device, povejte, je-li kateri izmed vas šlo tako trdo, kakor ubogi Štefani? ...

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Uradno ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Dopisi.

IZ DEV. MARIJE V POLJU.

V naši občini se ustanovi podružnica Kmetске zveze. Tako je prav. Kmetje krščanskega prepričanja, in vsi! Samostojneži so kmetje lovili v moko in rozinami, mi pa se obračamo na vašo zavednost. Ločiti se mora, ali z nami ali proti nam. Ali s krščanstvom ali s svobodomiselnim liberalizmom, za katerega se tako poteguje glasilo samostojnih »Kmetijski list«, kjer mrgoli napadov na duhovne in naše krščanske organizacije, zato pa pri samostojnežih ni prostora za verne ljudi. Zdaj imate priložnost v Kmetijski zvezi se organizirati, ki se vedno poteguje za kmetске koristi in je že veliko dosegla. Zatojaj kmetje, pristopite k Kmetijski zvezi, ki ima krščanski program. Hvala Bogu, otresli smo se neklih predsodkov, in kmetje trumoma pristopajo. Pridite, kmetje krščanskega prepričanja, na ustanovno zborovanje. Govornik pride iz Ljubljane.

ZUZEMBERK.

Kakor se čuje, je notar Carli eden izmed prvih, ki hočejo za vsako ceno navezati duhovniku nagobčnik na usta, preden stopi na leco, ter ga tirati pred sodišče, ako bi na leci količkaj njim neprijazno kihnil. Ali se g. notar zaveda, kako bi ta postava morala zadeti ravno nje? Kdor se poda v cerkev, vé, da pridigar ne bo hvallil verskemu in pravnemu življenju nasprotnih struj; kdor pa se poda k notarju v Žužemberk, stori to iz namena, da mu notar proti primernemu plačilu pomaga v pravni zadevi. Iz tega razloga se poslužujejo notarija kot pravnega zastopnika tudi ljudje, ki so mu po mišljenju docela nasprotni. Veliko slučajev pa kaže, da g. notar zaupanje ljudi izrablja v politične namene. Stranka, ki ima pri njem opravka, se niti ne zaveda in

že je vpisana v JDS ali v SKS ter obdarovana z blaženim »Domovino« ali pa »Kmetijskim Listom«. Mnogo je strank, ki ne vedo po več let, koliko so dolžne notarju za pravno opravilo. Notar namenoma odlašajo z računom, da drži lažje stranko na politični vrvi. Ako taka stranka, misleč da je politično svobodna, ne trobi v notarjev rog, pocuka notar za vrvice: Priden, ako ne, boš plačal, da bo grdo. Zahtevamo tedaj, da pošlje g. notar za opravljeno opravilo stranki v doglednem času račun, zakaj zaveda naj se, da se ljudje zgražajo nad njegovim dotedanjim ravnanjem.

DEVICA MARIJA POLJE — VEVEČE.

Eno dobro stran imajo te socialno-komunistovske, liberalne samostojne prireditve s plesom in godbo, za občinsko blaginjo, namreč: davek na ples in godbo. Socialisti so imeli menda kar štiri, samostojni pa že tudi govore, da bo vse godlo. Županstvu priporočamo, naj prav strogo pazi povsod na te godlače, in brezobzirno nastopa in izterja davek. Godba, in ples, to je edina hrana, ki jo dajete našim ljudem. V tem tiči vsa vaša organizacija. Ali ljudje že spoznavajo in se otrešajo kot piškvak teh protikršćanskih organizacij. Tako je prav. Proč z liberalizmom, najhujšim kmetijskim sovražnikom. Občinar.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah:

Brinjevo olje, suhe gobe, ližol
in druge deželne pridelke. Nudim najnižje:
Kavo, olje, riž, sveče, moko,
vžigalice, pravo slivovke, rum
ter razno drugo blago.
M. RANT, Kranj.

Kajstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena 1. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago pošna položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaze rezervnim zakladom — po pravih določeh v pospeševanje obkorektivnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v tej svrhu odmerjenih zneskov znaša K 8.761.113/37.

Primešaj krmni Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izporočil dne 28. julija 1899, št. 25.255, smejo dietatično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogistji in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglešan. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — 5 zavojev Mastina stane K 30/50 in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje (nattol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaj; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 12/50.

Lekarnar Trnkoel v Ljubljani
(Slovenija) sraven rotovža.

Išče se starejša, dobra, vestna družinska kuharica s dobrimi večletnimi spricelvi, katere zna tudi močiti, za graščino na Gorenjskem. Plača po dogovoru. Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 3340.

Elode (Krlje)

deske, trame, kostonjev les, gozdove in oglje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba IM-PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.

Močete odbržati svojo lepoto? Močete imeti kakor baržun mehko nožo? Močete solnčnih peg, mozoljev in ogrev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado. Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 9—K. No. III. močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfiniješe lilijnomlečno milo 16 K.

Močete imeti lepe, zdrave lasje? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lasje! Zapreči prhaj, pre-

rano osivenje. Zabranj plešo! 1 lonček 9 K. No. III 12 K. K temu ročno terovo milo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 2 x 50 v in 3 K.

Močijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez

bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljevi! Nobene trde kože! Mala škatičica 4 K — v, velika škatičja 6 K — v.

Zalite se kaj? Fellerjeve Elza umijvalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škatla 7—K.

Fellerjev uspalni prašek proti potenju 1 škatlja 6 K. Fellerjev mentolni žrtnik zeper glavno—in zobobol 1 škatlja 4 K — v.

Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 36 K.

Najboljši parfum z najfiniejšim duhom od 3 K naprej. Najfiniejši Hega-puder Dr. Klunger, bel, roza in rumen. 1 vel. škatlja 12 K. Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Ovoj in poštnina posebej a najceneje. — Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 16, Hrvatska.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 10 K, posebne močne vrste 20 K, posebej močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesu 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K, nktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport: M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

„Pri Ivanki“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 29

se dobi v veliki izbiri volneno blago, sukno, hlačevina, zamet za moške in ženske obleke, satinaste odeje vseh barv, cvilha za postelje, platno za rjuhe, kofenina bela in pisana, cefir, srajce, bluze, predpasniki, otroške obleke, nogovice, robci, sukanec, vse po znižanih cenah. Dobijo se tudi različni ostanke. — Za obilen obisk se priporoča **Ivanka Praprotnik.**

Železniške prage

bukove in brastove prevzame na vsaki postaji egiptovska izvozna družba „Blessko“. Plačilo polovico v naprej, ostanek pri prevzetju. Resne ponudbe z navedbo cene pod „Blessko“ na Anončni zavod Drago Besel;sk, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 3143

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühleisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —

Konec draginje.

Veletrgovina Stermeckl razreže celo zalogo platna, cefirja, tiskanine, volne, hlačevine in sukna v ostanke ter razpošilja iste po čudovito znižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne vgaja, se zamenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priložijo razna darila. Veletrgovina in razpošiljalna R Stermeckl, Celje št. 305, Slovenija.

Sivalne stroje- Platt in Puch- kolesa

plašče in cevi priporoča Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7. 3228

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana

Emonska cesta 2. 4792

Prvovrstna

dvokolesa, plašče, cevi

priporoča IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ul. 7

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

V vsako kmetško hišo „Domoljuba“!

Olačilno blago

do 50% ceneje

Manufakturna trgovina

Jos. Stopar

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 5.

Velika zaloga

hlačevine
modrotiska
cefirja
kloti
razne podlage
štifa
sukanca
itd. itd.

Gospodarska banka v Ljubljani.

Naznanilo.

Banka daje **trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice** ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

V Ljubljani, dne 3. julija 1920.

Ravnateljstvo.